

Norsk Fabrikkbetongforening
Norwegian Ready Mixed Concrete Association

Bransjestandard

Dokumentert sikkerhetskontroll av Mobilt Betongpumpeutstyr, Båndbiler og Teleskoprenner

Utgave 3.8
1.10.2023

Betongpumpe

Kombipumpe

Båndbil

Teleskoprenne

Standarden er fastsatt av FABEKO's pumpegruppe.
FABEKO er faglig ansvarlig for standarden og dens innhold.
Denne utgaven erstatter utgave 3.7 datert 01.06.2021

Innledning

0.1 Hensikt

Bruk av betongpumper og båndbiler er forbundet med risiko i samme grad som arbeidsutstyr som er underlagt sakkyndig kontroll. FABEKO har derfor etablert en egen bransjestandard med en kontrollordning som tilsvarer ordningen for sakkyndig kontroll.

Denne bransjestandard beskriver FABEKOs kontrollordning for sikkerhetskontroll av mobilt betongpumpeutstyr og båndbiler. Teleskoprenner er inkludert i kontrollordningen.

Dokumentert sikkerhetskontroll under denne kontrollordning skal ivareta sikkerhetsnivået og seriøsiteten i bransjen. Kontrollordningen skal være et kvalitetsstempel på de biler/maskiner og virksomheter som deltar i ordningen.

Kontrollordningen eies og drives av FABEKO og består av flere landsdekkende kontrollvirksomheter med faglig leder og kontrollører som er godkjent etter tilsvarende krav som sakkyndig virksomhet.

0.2 Henvisning til lovverk

Dokumentert sikkerhetskontroll av arbeidsutstyr har sitt grunnlag i:

- [Forskrift om organisering ledelse og medvirkning](#) (FOR-1355)
- [Forskrift om utførelse av arbeid](#) (FOR-1357)

0.2.1 Regelmessig kontroll og vedlikehold

Arbeidsutstyr som er i bruk, skal underlegges regelmessig kontroll og vedlikehold slik at det er samsvar med bestemmelsene i [Forskrift om utførelse av arbeid §10-6 første ledd](#).
Se også [Forskrift om organisering ledelse og medvirkning §10-4](#).

0.2.2 Tekniske krav

Det skal kun brukes arbeidsutstyr som er i samsvar med forskriftskravene til det aktuelle arbeidsutstyret, og de tekniske kravene beskrevet i [Forskrift om utførelse av arbeid §10-6](#).

0.2.3 Periodisk kontroll

Arbeidsgiveren skal sørge for periodisk kontroll dersom arbeidsutstyr og anlegg utsettes for påvirkninger som forårsaker forringelse som kan føre til farlige situasjoner, i samsvar med [Forskrift om utførelse av arbeid §12-3](#).

0.2.4 Dokumentasjon av kontroll

Det skal fremgå hva som er kontrollert og hvem som har utført kontrollen. De maskinene som er underlagt FABEKOs kontrollordning er påført et synlig merke. Alle maskiner skal kontrolleres og registreres i det digitale [Maskinregisteret](#) og være merket med registreringsmerke med QR-kode. Når arbeidsutstyret brukes utenfor virksomheten, skal dokumentasjon for den siste kontrollen være tilgjengelig. [Se Forskrift om utførelse av arbeid §12-8](#).

0.3 Normative referanser

0.3.1 [Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning](#)

FOR 2011-12-06-1355

0.3.2 [Forskrift om utførelse av arbeid](#)

FOR 2011-12-06-1357

0.3.3 [Forskrift om maskiner](#)

FOR 2009-05-20- 544

0.3.4 [Normer for kontrollomfang](#) (Arbeidstilsynet 15.12.2020 – utgave 2 eller nyere.)

Normer utarbeidet av "Arbeidstilsynets fagforum for farlig arbeidsutstyr" som angir kontrolltyper og omfang av kontroll.

(Normen er utarbeidet for sakkyndig kontroll og benyttes under denne kontrollordningen så langt det passer.)

0.4 Definisjoner

0.4.1 Betongpumpe (mobilt betongpumpeutstyr)

Betongpumpe montert på lastebilchassis.

0.4.2 Kombipumpe (mobilt betongpumpeutstyr)

Betongtrommel og betongpumpe montert på eget lastebilchassis.

0.4.3 Båndbil

Betongtrommel og transportbånd montert på eget lastebilchassis.

0.4.4 Teleskoprenne

Betongtrommel og teleskoprenne montert på eget lastebilchassis.

0.4.5 Godkjenningnemnd

Nemnd som er etablert av FABEKO for å godkjenne og følge opp kontrollvirksomheter.

Se pkt. 1.

0.4.6 Dokumentert sikkerhetskontroll

Dokumentert sikkerhetskontroll i samsvar med krav i denne bransjestandard, forankret i forskrifter som nevnt i henvisning til lovverk ovenfor. Se pkt. 0.2.

0.4.7 Kontrollvirksomhet

Virksomhet som er godkjent av godkjenningnemnden for utførelse og dokumentasjon av dokumentert sikkerhetskontroll i samsvar med denne bransjestandard. Se pkt. 2.

0.4.8 Faglig leder

Kvalifisert person som er ansatt som leder av kontrollvirksomheten. (Se pkt. 2.2.1)

0.4.9 Kontrollør

Person som er ansatt eller tilknyttet med kontrakt i kontrollvirksomhet slik at vedkommende er inkludert i bedriftens forsikring i henhold til pkt. 2.1.2. Denne personen skal ha bemyndigelse fra virksomheten til å utføre og dokumentere sikkerhetskontroll. Faglig leder utpeker egne kontrollører etter kriterier som tilsvarer sakkyndig virksomhet. (Se pkt. 2.2.2)

0.4.10 Kontrollmerke

Kjennemerket åpner for elektronisk tilgang til maskininformasjon.

Dette merket sitter både utenpå og inne i maskinen. Merket inneholder maskinens registreringsnummer (i Maskinregisteret) og en tilhørende QR-kode. Kontrollør scanner denne koden for å gjennomføre kontrollen.

Se pkt. 2.3.6.

0.4.11 Kontroll typer

Som beskrevet i «Normer for kontrollomfang»:

- Førstegangskontroll (FK)
Utføres av leverandør og er ikke omfattet av denne kontrollordning.
- Monteringskontroll (MK)
Det er ikke krav til monteringskontroll av denne type maskiner.
- Periodisk kontroll (PK)
Utføres som beskrevet i "Tidspunkt for kontroll nedenfor."
- Spesialkontroll (SK)

Utføres etter spesiell hendelse som kan innvirke på sikkerheten (f.eks. etter betydelig overbelastning, ombygging, større reparasjoner, eller andre hendelser som kan ha innvirket på maskinens sikkerhet).

1 Godkjenningnemnd

1.1 Etablering av godkjenningnemnd

Styret i FABEKOs pumpegruppe (heretter kalt FABEKO) etablerer godkjenningnemden.

1.2 Tilsyn med godkjenningnemden

Godkjenningnemden plikter ved revisjon å gi FABEKO innsyn i alle forhold vedrørende godkjenningssystemet.

1.3 Rapportering

Godkjenningnemden skal rapportere til FABEKO og FABEKOs pumpegruppe ved at referat fra møter er tilgjengelig.

2 Kontrollvirksomhet

2.1 Krav til kontrollvirksomhet

2.1.1 Kravstandard og kvalitetssystem

Kontrollvirksomheten skal tilfredsstillere krav prosedyrer dokumentert i et standardisert kvalitetssystem godkjent av FABEKO.

2.1.2 Forsikring

Virksomheten skal ha forsikring som dekker eventuell personskade og skade på utstyr eller eiendom. Forsikringen må være av en slik størrelse at den vil dekke tenkelige erstatningskrav, og ikke mindre enn [150G](#).

2.2 Kontrollpersonell

Kontrollpersonellet skal være ansatt i virksomheten og være godkjent av godkjenningnemden (se pkt. 3.4).

2.2.1 Faglig leder

Kontrollvirksomheten skal ha en faglig leder, som er ansvarlig for all kontrollvirksomhet og er knyttet opp mot Godkjenningsbeviset. Han skal føre løpende tilsyn med kontrollørene og gi den opplæring som er nødvendig.

Faglig leder skal tilfredsstillere minst ett av følgende kompetansekrav:

- a) Utdanning innen et relevant fagområde (teknisk høgskole, ingeniørhøgskole, teknisk fagskole eller fagbrev) og minst 3 års erfaring med relevant arbeidsutstyr.
- b) Lang praksis (min. 6 år) i vedlikehold eller reparasjon av relevant arbeidsutstyr, samt min. 12 mnd. dokumentert praksis i kontroll av slikt utstyr.
- c) Annen spesiell kvalifiserende utdanning og praksis kan vurderes og godkjennes av godkjenningnemden.

2.2.2 Kontrollør

Kontrollvirksomheten skal ha kontrollør(er) som utfører og dokumenterer kontroll av arbeidsutstyr (faglig leder kan også være kontrollør).

Kontrollør skal tilfredsstillere minst ett av følgende kompetansekrav:

- a) Fagbrev innen relevant fagområde (f.eks. industrimekaniker, landbruksmekaniker, anleggsmaskinreparatør, karosserimaker, reparatør på tunge kjøretøy) og ha minst 12 mnd. dokumentert praksis på relevant arbeidsutstyr.
- b) Lang verkstedpraksis (min. 5 år) hvorav minst 12 mnd. på relevant arbeidsutstyr.
- c) Annen spesiell kvalifiserende utdanning og praksis kan vurderes og godkjennes av godkjenningnemden.

2.3 Gjennomføring av dokumentert sikkerhetskontroll

2.3.1 Typer sikkerhetskontroll

Se 0.4.11

2.3.2 Tidspunkt for kontroll:

- hver 12. måned
- når arbeidsutstyret ikke har vært i bruk de siste 6 måneder og det kan medføre fare for liv og helse når det skal tas i bruk igjen
- når det på grunn av miljøet arbeidsutstyret er plassert i er påkrevet med hyppigere kontroll
- når arbeidsutstyret har vært utsatt for betydelig overbelastning etter større reparasjoner eller ombygginger
- Kontrolløren angir tidspunkt for neste kontroll på kontrollrapporten

2.3.3 Kontrollen skal særlig omfatte:

1. kontroll av de deler av arbeidsutstyret som har betydning for sikkerheten og arbeidsmiljøet og som vil være utsatt for slitasje, sprekker, skader, korrosjon og lignende
2. funksjonskontroll
3. kontroll av verneinnretninger
4. kontroll av at de instruksjoner for bruk, drift og vedlikehold som er av betydning for sikkerheten, er til stede.

Kontrollen gjelder selve maskinen og fastmontert utstyr. Når det gjelder betongpumper skal løse betongpumpeslanger inngår i egen kontroll som beskrevet i FABEKOs «Veiledning for betongpumpeslanger»

2.3.4 Dokumentasjon av kontroll

Kontroll skal dokumenteres ved at kontrollrapport er lagt inn i Maskinregisteret. Eier av utstyr, eller dennes representant, skal ha tilgang til kontrollrapport etter utført kontroll. Kontrollvirksomheten skal ha tilgang til tidligere kontrollrapporter som er registrert Maskinregisteret og tidligere kontrollrapporter inntil 10 år etter kontroll.

Kontroll og skal fremlegge denne på forespørsel fra myndigheter, godkjenningnemnd og/eller utstyrets eier.

2.3.5 Etterkontroll

Når utstyr er reparert, etter at det er gitt anbefaling om kjøreforbud, skal utbedringene kontrolleres/dokumenteres før registrering om at maskinens anbefaling om kjøreforbud oppheves.

2.3.6 Påføring av kontrollmerke

Kontrollmerket som inneholder maskinens registreringsnummer og en tilhørende QR-kode festes til arbeidsutstyret godt synlig både utenpå og inne i maskinen.

2.4 Rapportering

Maskinregisteret tilrettelegger og gjør tilgjengelig informasjon for bruk i å avdekke omfanget av kontrollvirksomheten og en overordnet status på resultater fra kontrollene.

Der det er ulike vurderinger av alvorlige mangler på en maskin, ved kontroll utført av kontrollerende virksomheter, skal saken tas opp med Fabeko.

Meldinger kan da sendes på epost til fabekokontroll@betongfokus.no eller på mobil 911 79 109.

2.5 Klassifisering

Godkjenning som kontrollvirksomhet gis i følgende klasser:

0.4.1 Betongpumpe

0.4.2 Kombipumpe

0.4.3 Båndbil

0.4.4 Teleskoprenne

3 Godkjenningsprosess

3.1 Søknad om godkjenning

Søknad om godkjenning som kontrollvirksomhet sendes godkjenningsnemden på fastsatt skjema som fås hos FABEKO. Før godkjenningsprosessen settes i gang skal det inngås kontrakt med godkjenningsnemden. Ved undertegning av kontrakten aksepterer søkeren å underlegge seg krav i denne bransjestandard.

3.2 Kvalitetssystem

Kontrollerende virksomhet er ansvarlig for å etablere et kvalitetssystem som fyller kravene for bransjestandarden.

3.3 Revisjoner

Revisjon av kontrollerende virksomhet utføres av revisor utpekt av Godkjenningsnemden. For å opprettholde godkjenning som kontrollerende virksomhet, skal det gjennomføres en hovedrevisjon hvert 4 år. I tillegg skal det gjennomføres en vedlikeholdsrevisjon etter 2 år dvs. i perioden mellom hovedrevisjonene.

3.4 Godkjenning av personell

Faglig leder skal godkjennes av Godkjenningsnemden. Kontrollvirksomheten skal utstede bemyndigelse av kontrollpersonell som gir fullmakt til å gjennomføre kontroll og undertegne kontrollrapporter. Kontroll av kompetanse hos faglig leder og kontrollører er en del av revisjonen av de kontrollerende virksomhetene.

3.5 Avvik

Avvik som utstedes av revisor/ godkjenningsnemden i forbindelse med revisjon må være lukket før godkjenningsbevis for kontrollerende virksomhet utstedes. Dersom frister for lukking av avvik overskrides, kan ny revisjon være nødvendig før godkjenningsbevis kan utstedes.

3.6 Klage

Avgjørelser fattet av godkjenningsnemden kan påklages skriftlig. Godkjenningsnemden skal besvare klagen skriftlig innen 3 uker etter mottatt klage.

3.7 Anke på svar på klage

Avgjørelse på klage fattet av godkjenningsnemden kan ankes inn for godkjenningsnemdens ankenemnd som er FABEKO - Pumpegruppens styre.

3.8 Godkjenningsbevis

Kontrollvirksomhet skal ha godkjenningsbevis utstedt av godkjenningsnemden og være oppført i FABEKOs liste over kontrollvirksomheter. Listen publiseres på FABEKOs nettsider.

Godkjenningsbeviset utstedes for en periode på 4 år. Ved regodkjenning gjennomføres godkjenningsprosessen på nytt.

4 Vedlikehold av godkjenning

4.1 Periodisk oppfølging

Godkjenningsnemden følger opp kontrollvirksomhet minst en gang pr. år. Oppfølging kan skje ved revisjonsbesøk i kontrollvirksomheten, ved oppfølgingsseminar eller ved innsending av den dokumentasjon godkjenningsnemden ber om.

4.2 Avvik

Avvik som utstedes av godkjenningsnemden skal lukkes innen angitt frist.

4.3 Suspensjon av godkjenning

Når det foreligger klage i forbindelse med misbruk av godkjenning, kan Pumpegruppens styre suspendere godkjenningen i den tiden klagebehandlingen foregår. Klagebehandling i Pumpegruppens styre fører til en av følgende konklusjoner:

- Klage tas ikke til følge og eventuell suspensjon oppheves.
- Klage tas følge og sendes videre til Godkjenningsnemden for vurdering av tilbaketrekking (se pkt. 4.4).

4.4 Tilbaketrekking av godkjenning

Tilbaketrekking av godkjenning skjer når:

- Vilkår for godkjenning i samsvar med denne bransjestandard ikke lenger foreligger.
- Det er gjort grove brudd på krav som omfattes av denne bransjestandard.
- Frist for lukking av avvik ikke er overholdt.
- Det til tross for skriftlig advarsel fra godkjenningsnemden fortsatt utføres kontrollarbeid som ikke holder de forventede kvalitetskrav.
- Økonomiske forpliktelser overfor FABEKO ikke er innfridd.

Tilbaketrekking kan etter godkjenningsnemdens vurdering skje med umiddelbar virkning eller varsles med en frist. Godkjenningsnemden varsler FABEKO ved slik tilbaketrekking.

Kontrollvirksomheten plikter ved tilbaketrekning straks å sende godkjenningsdokumenter til godkjenningsnemden, samt å stanse all virksomhet og informasjon til markedet som kan kobles til denne godkjenning. Avgjørelse om tilbaketrekking kan påklages etter regler angitt i pkt. 3.6

5 Kostnader

Alle kostnader ved godkjenningsprosess og oppfølging av godkjenning bæres av søker-/kontrollvirksomheten.

Kostnader ved klagenemndens behandling av anker hvor søker-/kontrollvirksomhet får medhold bæres av FABEKO.